

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 10 ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

- 3.1 ลำดับขั้นตอนในการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 การนำเสนอข้อมูล

3.1 ลำดับขั้นตอนในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวิธีดำเนินการตามขั้นตอน สรุปได้ดังนี้

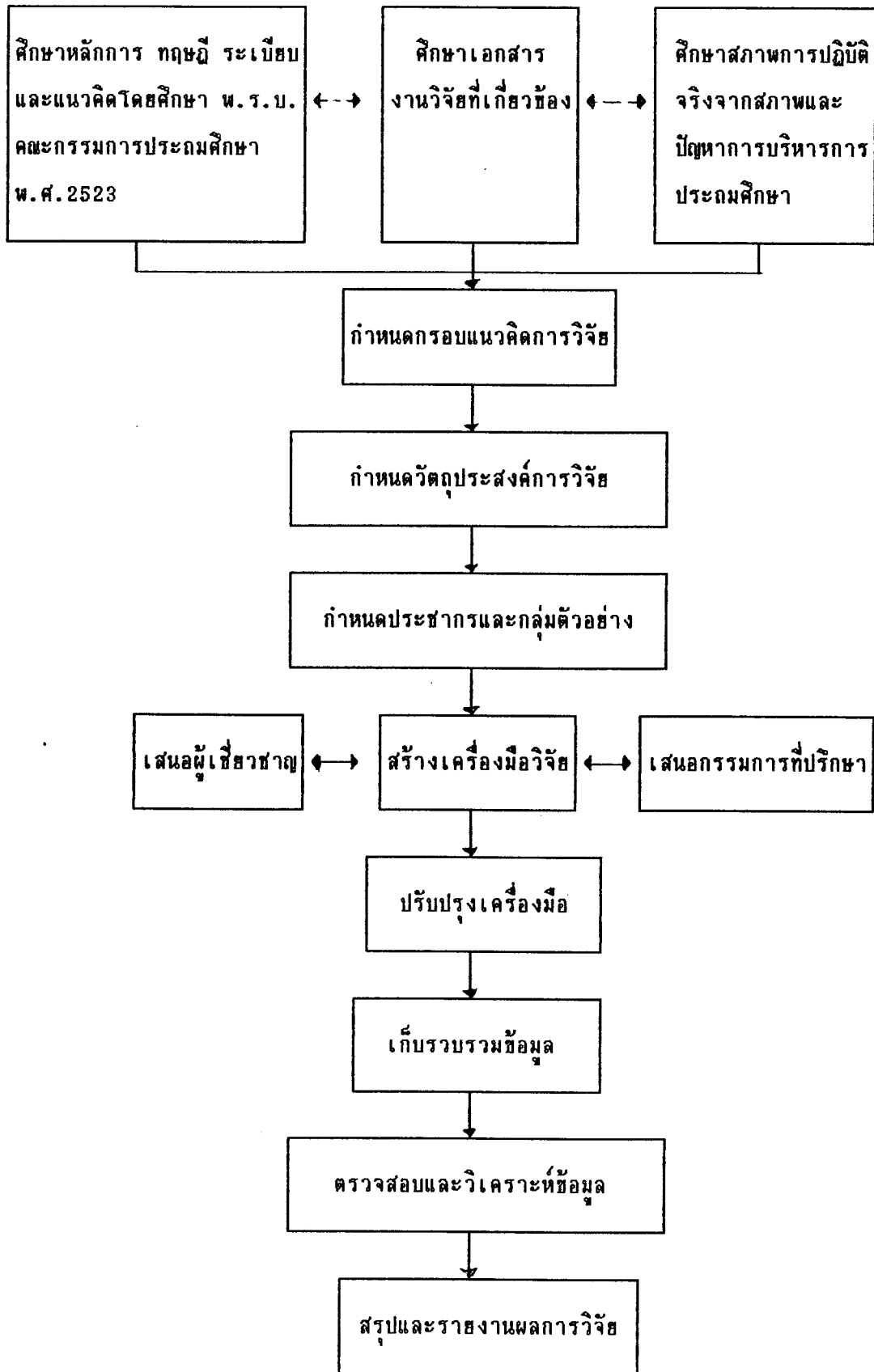
1) ศึกษาหลักการ ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ สภาพและปัญหาการบริหารการประถมศึกษา ทั้งนี้เพื่อนำสิ่งเหล่านี้ไปกำหนดกรอบแนวความคิดและสร้างเครื่องมือการวิจัย

- 2) กำหนดแนวความคิด หัวข้อปัญหาและวัตถุประสงค์การวิจัย
- 3) กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
- 4) สร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
- 5) เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขและปรับปรุงเครื่องมือ
- 6) ทดลองและปรับปรุงเครื่องมือ
- 7) เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบไปด้วยนายอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา

8) วิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล จะทำให้ทราบสภาพปัญหาและพฤติกรรมกาปฏิบัติ
งานของศึกษาธิการอำเภอในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 10

9) สรุปและนำเสนอผลการวิจัย คือ การนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลมาทำน้าอ้างอิงไปสู่
ประชากรสอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎีหรือผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้น ๆ อย่างไร ผลการ
วิเคราะห์ข้อมูลเป็นอย่างไรแล้วนำมาสรุปผลพิมพ์เป็นรูปเล่ม

ผังแผนภูมิที่ 2 แสดงขั้นตอนในการวิจัย ดังนี้

แผนภูมิที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย นายอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 10 ปีงบประมาณ 2536 รวม 7 จังหวัด 95 อำเภอ มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 882 คน (๗ วันที่ 10 มิถุนายน 2536) จำแนกได้ดังนี้

1) นายอำเภอ	จำนวน	95 คน
2) ศึกษาธิการอำเภอ	จำนวน	96 คน
3) หัวหน้าการการประถมศึกษาอำเภอ	จำนวน	95 คน
4) ผู้แทนข้าราชการครู	จำนวน	597 คน
	รวมประชากรทั้งสิ้น	882 คน

ตารางที่ 1 จำนวนคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอของแต่ละจังหวัดในเขตการศึกษา 10 โดยจำแนกตามตำแหน่งเป็นรายจังหวัด

จังหวัด	ตำแหน่ง				รวม
	นายอำเภอ	ศษ.อ.	หน.ปอ.	ผู้แทนข้าราชการครู	
อุบลราชธานี	26	26	26	176	254
ยโสธร	9	9	9	63	90
ร้อยเอ็ด	17	17	17	104	155
มหาสารคาม	11	11	11	77	110
กาฬสินธุ์	14	14	14	81	123
นครพนม	11	11	11	59	92
มุกดาหาร	7	7	7	37	58
รวม	95	95	95	597	882

ที่มา : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ยโสธร ร้อยเอ็ด มหาสารคาม กาฬสินธุ์ นครพนม และมุกดาหาร (10 มิถุนายน 2536)

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ซึ่งมีขั้นตอนในการสุ่มดังนี้

1) จำแนกประชากรออกเป็น 4 กลุ่มตามตำแหน่ง คือ กลุ่มนายอำเภอ กลุ่มศึกษาธิการอำเภอ กลุ่มหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และกลุ่มผู้แทนข้าราชการครู

2) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) โดยเลือกขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ได้จากตารางของ Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (อ้างถึงใน ประยุทธ์ อาษานาม, 2534) ได้ 462 คน

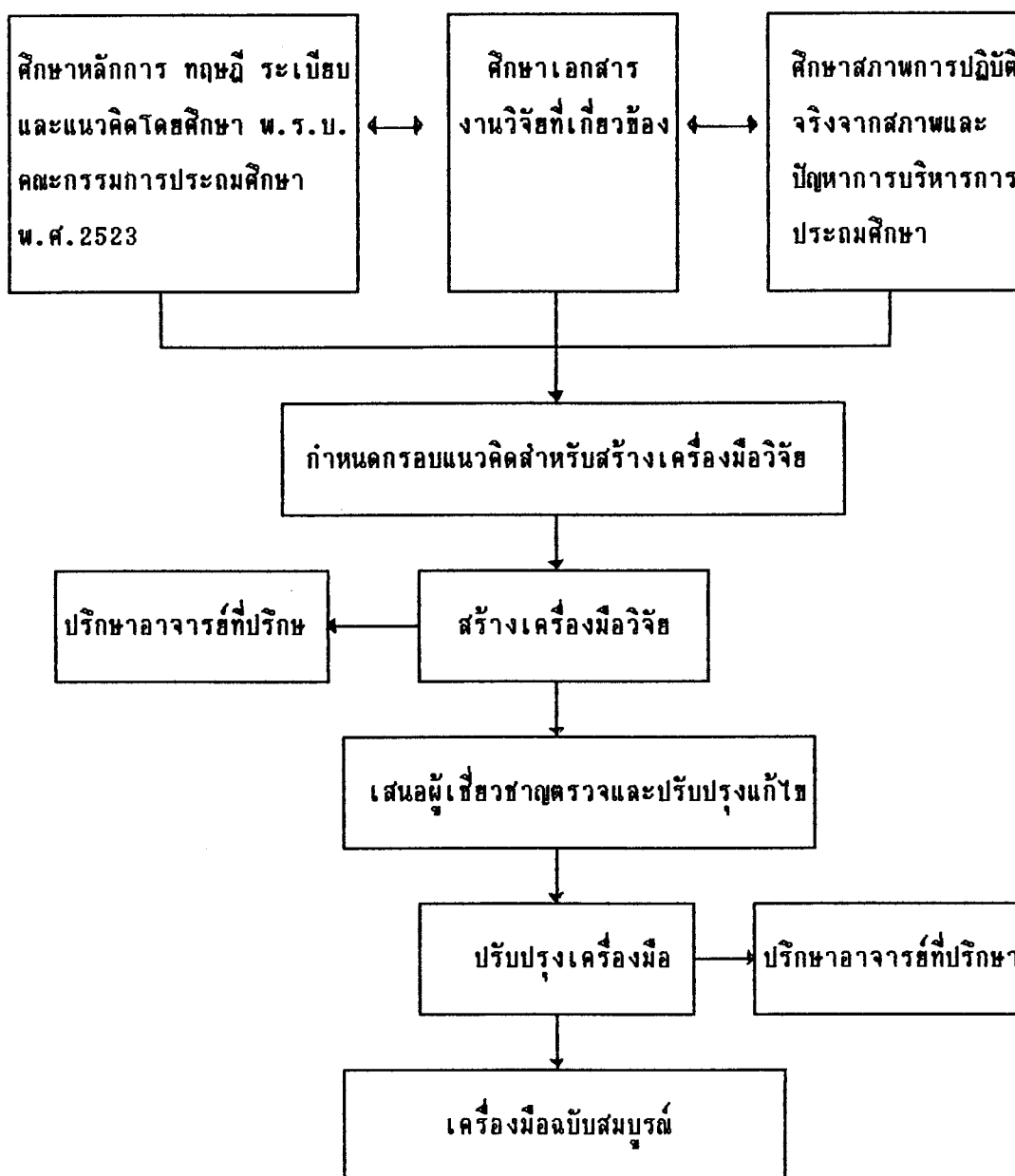
3) ดำเนินการสุ่ม จนได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนของทุกกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม ที่ได้จากการสุ่มแบบธรรมดา

ตำแหน่ง	จำนวน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. นายอำเภอ	95	76
2. ศึกษาธิการอำเภอ	95	76
3. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ	95	76
4. ผู้แทนข้าราชการครู	597	234
รวม	882	462

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวิจัยดังแผนภูมิที่ 3

แผนภูมิที่ 3 ลำดับขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวิจัย

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

3.3.1 โครงสร้างและลักษณะของเครื่องมือ

1) โครงสร้างของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมีเพียงชุดเดียว แบ่งเป็น 4 ตอน โดยกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มจะต้องตอบแบบสอบถามทุกตอน ยกเว้นกลุ่มตัวอย่างที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอให้ตอบแบบสอบถามเฉพาะตอนที่ 1, 2 และ 3 เท่านั้น

2) ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ในแต่ละตอนมีลักษณะดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) มีข้อความเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

- (1) เพศ
- (2) อายุตัว
- (3) อายุราชการ
- (4) คุณวุฒิ
- (5) ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง หรือเคยทำหน้าที่คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ มุ่งสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสภาพการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ พ.ศ. 2523 มาตรา 24 มีข้อความ จำนวน 32 ข้อ ดังนี้

(1) ประสานงานการดำเนินงานการประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ มี 4 งาน จำนวน 17 ข้อ คือ

ก. งานวิชาการ	จำนวน 6 ข้อ
ข. งานบุคลากร	จำนวน 3 ข้อ
ค. งานธุรการ การเงินและพัสดุ	จำนวน 4 ข้อ
ง. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	จำนวน 4 ข้อ

(2) เสนอแนะแต่งตั้ง ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่และครูใหญ่ โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด จำนวน 3 ข้อ

(3) เสนอความคิดเห็นความชอบประจำปีของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด จำนวน 5 ข้อ

(4) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด และตามที่คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดมอหมาย
จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในคณะกรรมการ
การประถมศึกษาอำเภอมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ มุ่งสำรวจความคิด
เห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ.คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ พ.ศ.2523 มาตรา
24 มีข้อความถาม จำนวน 14 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในคณะกรรมการ
การประถมศึกษาอำเภอ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ มุ่งสำรวจ
ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ.คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ พ.ศ.
2523 มาตรา 24 โดยมีข้อคำถาม 3 ด้าน มีข้อความถาม จำนวน 32 ข้อ ดังนี้

ก. ด้านพฤติกรรมการปฏิบัติงานทั่วไป จำนวน 7 ข้อ

ข. ด้านพฤติกรรมการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ จำนวน 8 ข้อ

ค. ด้านพฤติกรรมการประชุมคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ
จำนวน 17 ข้อ

อนึ่ง ในส่วนท้ายแบบสอบถามในตอนที่ 2 , 3 และ 4 จะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open
ended) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.3.2 การปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

1) ด้านโครงสร้าง (Construct Validity)

2) ด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาความรอบคอบและความตรงด้านเนื้อหา

ของแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3) ด้านการใช้ภาษา โดยพิจารณาความเหมาะสมและความชัดเจนของการใช้ภาษา

4) ด้านความเหมาะสมกับเวลาในการตอบแบบสอบถาม

5) ด้านอื่น ๆ ที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าควรเสนอแนะ

เมื่อได้รับเครื่องมือที่ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจแก้ไขครบถ้วนแล้ว จึงนำเครื่องมือไปปรับปรุงแก้ไขตาม
ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เสร็จแล้วจึงนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และจัดพิมพ์เครื่องมือขึ้น
ใหม่เพื่อนำไปทดลองใช้ (Try out) โดยผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองที่มีคุณสมบัติ
คล้ายกับกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดขอนแก่นระหว่างวันที่ 1 - 10 พฤศจิกายน 2536 เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์
ความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือ

นำเครื่องมือที่ทดลองใช้ไปหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (r_{α}) ของ Cronbach (อ้างถึง ประยุทธ์ อารานาม, 2534) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ .94 หลังจากนั้น จึงจัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ตารางที่ 3 ลักษณะของเครื่องมือในเนื้อหาและผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่	เครื่องมือ	ลักษณะเครื่องมือ	ผู้ตอบ
1	แบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพภาพส่วนตัวของ ผู้ตอบ	เป็นแบบ Checklist ถามเกี่ยวกับ เพศ อายุตัว อาชีพการ ควบคู่ ระยะเวลา ที่ดำรงตำแหน่ง กปอ.	1. นายอำเภอ 2. ศษ.อ. 3. ทน.ปอ. 4. ผู้แทนข้าราชการครู
2	แบบสอบถามเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานของ ศึกษานิเทศก์อำเภอใน กปอ.	เป็นแบบ Rating scale 4 ระดับ ถามเกี่ยวกับการปฏิบัติ งานตามมาตรา 24 แห่ง พ.ร.บ. คณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523	1. นายอำเภอ 2. ศษ.อ. 3. ทน.ปอ. 4. ผู้แทนข้าราชการครู
3	แบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหาการปฏิบัติงาน ของศึกษานิเทศก์อำเภอ ใน กปอ.	เป็นแบบ Rating scale 4 ระดับ ถามเกี่ยวกับการปฏิบัติ งานตามมาตรา 24 แห่ง พ.ร.บ. คณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523	1. นายอำเภอ 2. ศษ.อ. 3. ทน.ปอ. 4. ผู้แทนข้าราชการครู

ตารางที่ 3 ลักษณะของเครื่องมือในเนื้อหาและผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ตอนที่	เครื่องมือ	ลักษณะเครื่องมือ	ผู้ตอบ
4	แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอใน กปอ.	เป็นแบบ Rating scale 4 ระดับ ถ้ามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตามตามมาตรา 24 แห่งคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523 เช่น พฤติกรรมการปฏิบัติงานทั่วไป พฤติกรรมการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ และพฤติกรรมในการประชุม กปอ.	1. นายอำเภอ 2. ทน.ปอ. 3. ผู้แทนข้าราชการครู

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) ขอนหนังสือเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัยเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัดและผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 10 ทั้ง 7 จังหวัด เพื่อขอความร่วมมือให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

2) ขอนหนังสือจากผู้ว่าราชการจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัด และผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด เพื่อนำส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 462 คน ได้ข้อมูลกลับคืนที่เป็นฉบับสมบูรณ์จำนวน 413 ชุด คิดเป็นร้อยละ 89.39 ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้ตอบรับกลับคืนมา

กลุ่มตัวอย่าง	แบบสอบถาม		แบบสอบถามที่สมบูรณ์	
	จำนวน	ได้รับคืน	จำนวน	ร้อยละ
1. นาสอำเภอ	76	72	64	84.21
2. ศึกษาธิการอำเภอ	76	72	71	93.42
3. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ	76	68	65	85.53
4. ผู้แทนข้าราชการครู	234	221	213	91.02
รวม	462	433	413	89.39

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้นำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ (%)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ ในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งกำหนดเกณฑ์การตัดสินจากค่าเฉลี่ย ดังนี้

3.51 - 4.00 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด

2.51 - 3.50 หมายถึง ปฏิบัติมาก

1.51 - 2.50 หมายถึง ปฏิบัติน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุดหรือแทบจะไม่ปฏิบัติเลย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหาการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ ในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งกำหนดเกณฑ์การตัดสินจากค่าเฉลี่ย ดังนี้

- 3.51 - 4.00 หมายความว่า มีปัญหามากที่สุด
- 2.51 - 3.50 หมายความว่า มีปัญหามาก
- 1.51 - 2.50 หมายความว่า มีปัญหาน้อย
- 1.00 - 1.50 หมายความว่า มีปัญหาน้อยที่สุดหรือไม่มีปัญหาเลย

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงาน ของศึกษาธิการอำเภอในคณะกรรมการ ประถมศึกษาอำเภอ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่ง กำหนดเกณฑ์ในการตัดสินจากค่าเฉลี่ย ดังนี้

- 3.51 - 4.00 หมายความว่า ปฏิบัติหรือแสดงออกมาให้เห็นมากที่สุด
- 2.51 - 3.50 หมายความว่า ปฏิบัติหรือแสดงออกมาให้เห็นมาก
- 1.51 - 2.50 หมายความว่า ปฏิบัติหรือแสดงออกมาให้เห็นน้อย
- 1.00 - 1.50 หมายความว่า ปฏิบัติหรือแสดงออกมาให้เห็นน้อยที่สุด

สำหรับคำถามแบบปลายเปิดนั้น ผู้วิจัยจะสรุปและเสนอรวมกันโดยไม่แยกกลุ่มตัวอย่าง

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ดังนี้

- 1) ค่าร้อยละ (%)
- 2) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X})
- 3) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- 4) การทดสอบ F-test และ t-test

3.7 การนำเสนอข้อมูล

- 1) แบบสอบถามตอนที่ 1 นำเสนอข้อมูลโดยใช้ตารางแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ (%) และสรุปผลการวิเคราะห์ไว้เป็นความเรียง
- 2) แบบสอบถามตอนที่ 2, 3 และ 4 นำเสนอข้อมูลโดยตารางค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แปลความแล้วสรุปไว้เป็นความเรียง
- 3) คำถามปลายเปิดในส่วนท้ายของแบบสอบถามตอนที่ 2, 3 และ 4 สรุปเสนอรวมกันเป็นความเรียงโดยไม่แยกกลุ่มตัวอย่าง